

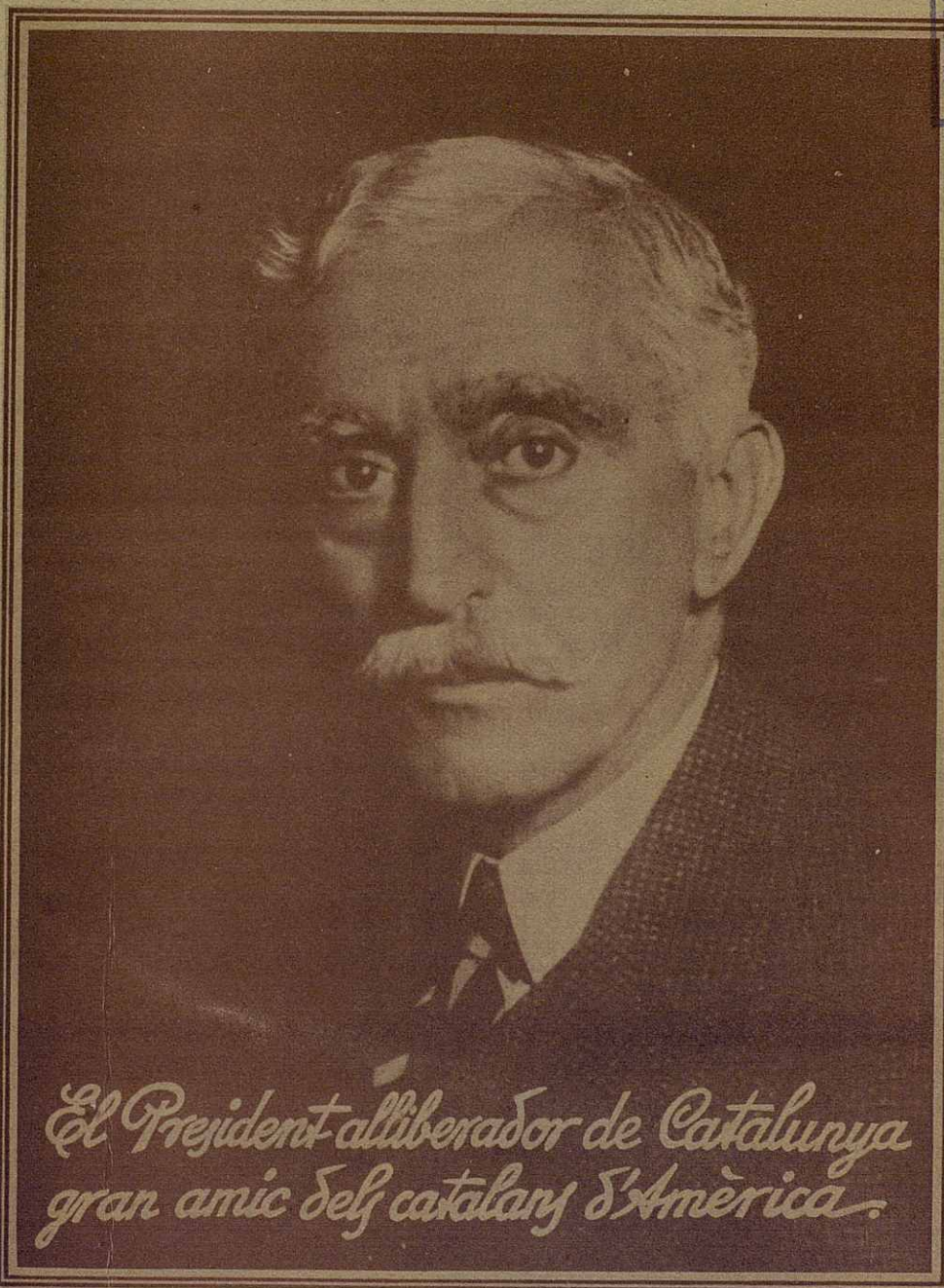
BUTLLETI ESPECIAL PER ALS CATALANS ABSENTS DE LA PATRIA

COMISSARIAT DE PROPAGANDA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

AVINGUDA 14 D'ABRIL, 442 bis.

BARCELONA

m. 13 : 14

*El President alliberador de Catalunya
gran amic del catalan d'Amèrica.*

SOLIDARITAT DELS CATALANS D'AMERICA.

--

No és d'ara, és de tot temps que els nostres germans exiliats en terres americanes malgrat crear una família i adquirir interessos i relacions i àdhuc tenir fills en aquelles joves i absorvents republicanes americanes, han sentit pregonament la solidaritat de catalans amb els seus germans de la Metròpoli.

La Metròpoli en plena evolució vers el seu retrobament nacional, en continua lluita amb l'esperit centralista i dominador de la monarquia espanyola que esclavitzava tots els pobles ibèrics expoliant les riqueses i treball llurs en profit de la reialesa exòtica servida per una noblesa corrompuda i pels financers voràçs i venals, descura les relacions amb els catalans exiliats durant dècades deixant que es perdesin magnífiques possibilitats de cooperació dels nuclis catalans americans, que assoliren un cens de més d'un milió de catalans i fills de catalans en terres americanes.

Els catalans exiliats però, consevaren llurs sentiments racials, crearen centres i institucions que malgrat estar orfes de tot ajut de la Metròpoli i quasi sempre vistes amb indiferència i a voltes àdhuc amb disgust i gelosia pels embaixadors i consuls de la monarquia espanyola, donaren vida a aquesta solidaritat patriòtica amb els seus germans de la Península, els quals, poble i Govern, tot just ara comencen a correspondre, ajudant l'obra nacional d'expansió catalana llur.

Durant la Dictadura de Primo de Ribera que perseguí els sentiments dels catalans, menyspreant llur llengua i disolent la Mancomunitat Catalana, primer organisme de govern de la Catalunya, Renaixent.

Francesc Macia, l'apostol alliberador que sabé encarnar les aspiracions de llibertat del nostre poble, magníficament i heroicament, sofrint persecucions de la monarquia espanyola i del govern francès, plantà cara virilment a la Dictadura i conscient del futur de Catalunya, s'adreça als catalans residents en terres americanes, sol·licitant el seu ajut per tal d'alliberar la nostra Patria del jou de la tirania monàrquica-militar.

Francesc Macia, volgué conèixer d'aprop els oblidats catalans exiliats i feu un llarg pel·legrinatge patriòtic per terres americanes, guanyant l'amor i l'ajut dels seus germans exiliats i vivint hores de glòria i emoció, i vexatòries venjances de governs republicans a les ordres de la Dictadura espanyola.

Els catalans d'America, ajudaren i feren possible la gesta simbòlica de Prats de Molló al costat de la joventut catalana, i fren ellès els que aportaren en la seva quasi totalitat, els mitjans financers addicionals, i l'entusiasme de tots els germans exiliats.

En l'inici de l'actuació de l'Associació Protectora de l'Ensenyança catalana, foren durant els primers anys, els catalans d'America superiors en nombre de socis als de la Metròpoli, i ara son els catalans d'America, els que retroben de bell nou al costat de Catalunya afermant llur fe en l'esdevenidor de llibertat del nostre poble i organitzant el ajut material de queviures, les trameses dels quals seguides, apleguem aportacions de tots els indrets del Nou Mon.

I a través d'aquesta obra d'ajut a la nostra lluita, s'inicia una solidaritat dels catalans absents de la Patria, una organització de cara a la cooperació i a la unitat d'acció patriòtica que multipliqui els esforços individuals i de col·lectivitat dels diferents països americans per tal de desenvolupar la màxima influència cultural, econòmica i política prop dels pobles que els acolliren, base d'una àmplia política catalana de cara al món.

Calia deixar constància en aquest "Butlletí especial per als

catalans absents de la Pàtria" d'aquesta patriòtica actuació dels nostres germans exiliats, que comença a ésser coneguda i ajudada per la Metropoli. I calia fer ben palesa aquesta perennitat de l'actuació dels catalans exiliats, que no és d'avui, que és de les guerres colonials, de la Solidaritat catalana, de la Gran Guerra, de la caiguda de la monarquia espanyola, de la proclamació de la República catalana i del 6 d'Octubre, per manifestar-se potent i decidida en aquestes hores de dolor d'infantament d'infantament d'una vida nova i lliure per a la patria de tots els catalans.

noticiari

El divendres, uns avions que rondaven per la costa catalana nallançaren algunes bombes contra Barcelona. Ocasionaren alguns ferits i danys materials d'escassa importància. El foc dels antiaeris i l'incertesa da actuació dels caces nostres, feu fugir els pirates, sense que entaules- sin combat.*-- Al voltant de les sis de la matinada, uns altres aparells facciosos volaren també sobre Tarragona. L'oportuna intervenció de les nostres defenses i dels nostres caces, els posaren en precipitada fugida, sense que les bombes llençades a l'atzar pels pirates de l'aire hagin produït danys.*-- El Departament de Proveïments feu avinent al públic que ha fixat a totes les estacions del F. C. de la línia elèctrica Barcelona-Puigcerdà uns cartells amb el següent avís: "Prevenim al públic que viatja en els trens del F. C. del Nord per a la línia de Vic, Sant Joan de les Abadesses fins a Ripoll, que queda terminantment prohibida l'adquisició i el transport per ferrocarril de qualsevol quantitat de patates procedents de l'esmentada comarca. Els infractors d'aquesta ordre incorren en el comís de l'esmentada mercaderia i no tindran dret a cap indemnització. El Departament de Proveïments de la Generalitat de Catalunya, ha fet les gestions necessàries per tal que des d'avui, siguin distribuïdes normalment al públic les quantitats de patates que diàriament aniran arribant".*-- La Junta Administrativa de l'Hospital General de Catalunya, per tal de fer més eficient la disciplina a la qual han de sotmetre's els hospitalitzats per al seu propi bé, i ensems assegurar el bon ordre dels serveis, ha acordat que des del dia primer del pròxim octubre, quedarà suprimida la visita pública del matí, la de la tarda es farà des de dos quarts de quatre fins a dos quarts de cinc i les portes de l'Hospital quedaran tancades després de l'hora de visita, per a tothom que no justifiqui un motiu de suficient importància per a entrar. Als dispensaris, a partir de dos quarts d'onze, no es donaran més números per a visitar els pacients. Finalment els malalts que no estiguin presents en llurs sales a les hores en que es reparteixen els menjars no se'ls reservara la ració, i els que a les vuit del vespre tampoc no estiguin presents a les Sales en les quals estiguin hospitalitzats, seran donats d'alta sense excepció, i quant als militars, es comunicara el fet al Comandant Metge Delegat als Hospitals Civils perquè disposi el procedent. Els hospitalitzats no podran sortir de l'Hospital sense exhibir un permís per escrit del metge cap del Servei al qual pertanyin.*-- El Consell de la Cultura glossant les idees divulgadores del coneixement entre la massa treballadora, i formant part activa de la tasca global d'aplegament de Clubs, que radiquin a cada fabrica o taller, ha fet públic un vibrant manifest adreçat a la població obrera, que malda per la immediata creació, a totes les fabricues, de Clubs o seccions de Cultura, que, d'acord amb el Casal, difonguin la seva tasca altíssima i prometedora. La manca d'espai ens priva de reproduir aquest excel·lent document que signen: Manufactures Serra-Balet, C.; Casa Vilardell, (Seccions Culturals); Filatures Fabra i Coats, E. C.; Imprempta Univers, Salvador Casa-

uberta, (Grup Joventut); Empresa Col·lectivitzada Jaume Boix; Agrupació Cultural i Esportiva, Filatures Caralt Pérez; Especialitats Vina; Col·lectivitat Gros, Club Cultural i Esportiu, Indústries de Guerra Fabrica nº 11; Biblioteca Cervantes (Grup Durruti); Producció de Calçat; United Shoe Machinery, S. O. C.; Orpheo, Sincronic; Vehils Vidal, B. A. M. B.; Siemens Indústria Eléctrica, S. A.; Comissió Pro Brigades de xoc de Hispano-Olivetti, etz. etz.

Dijous 23.-En el front de l'Est, les nostres forces han continuat l'operació iniciada en la jornada d'ahir a l'Alt Aragó. Avui ha estat completament ocupat Biescas i es domina el darrer reducte enemic d'Escuer. A Gavín, un petit nucli enemic resisteix a l'església. S'han fet 20 presoners. Llevant.-Lleuger tiroteigs de fusell i metralladora a diferents sectors, sense conseqüències per la nostra part.-Exercit de l'Aire.-En reconèixer els nostres pilots el front de Peñarroya, observaren una concentració de camions a la carretera de Fuenteovejuna. Tres d'aquests camions quedaren incendiats i la resta del comboi fou metrallat així com les trinxeres i bateries enemigues d'aquest sector. Les línies faccioses de Puesto Orosja (Osca) foren bombardejades.*--Divendres 24.-Est. En el dia d'ahir, a més de Biescas, Escuer i Gavín, on es lliuraren 40 carrabiners, conquistarem les posicions de Yose de Sobremonte, Arguisal, Ventorrilla i Casas de Escuer, a la vorera dreta del riu Gallego, i hem avançat en direcció a Paco de Azun. Més al sud, hem ocupat Jabarella i la cota 760 continuant el moviment d'avanç en direcció a Orna de Gallego. També hem ocupat Casa Bataneros, les cotes 760 continuant el moviment ocupant les cotes 1190 i 1100 que dominen Allue i aquest poble. Ens hem apoderat de l'artilleria enemic d'Escuer i Biescas, on hem fet més de 100 presoners, i a més es molt gran la quantitat de material, armament i bestiar agafat a l'enemic. Avui s'ha ocupat l'estació d'Orna, el molí de Barangua, Casa Barangua, el cementiri d'Arto i algunes posicions al quilòmetre 10 de la carretera de Sabiñanigo a Ribera de Fiscal. A l'enemic que fugí a la desbandada, li ferem prop de 300 presoners i hem recollit gran quantitat de material, entre la qual figura un canó, vint metralladores, dos-cents fusells, dotze morters de 81.5 i algunes dotzenes de milers de cartutxos. Al sector de Zuera, l'enemic inicia un atac que fou energicament refusat. Se li causaren unes 160 baixes.*--Dissabte 25.-Est.-A l'Alt Aragó les nostres forces que operen al Sud del Rio Basa han prosseguit el seu avanç i han ocupat casa Centenero, Orna de Gallego, Arto, Ibar, Mirador del Abuelo i Ermita de Santa Arueda, posicions situades a la riba dreta del Gallego. S'han fet molts presoners i segueix l'avanç. Al sector de Biescas, hem conquistat Bates i La Casa Forestal i en incursions sobre Acumer i altres punts, ens hem apoderat de sis mil caps de be i dues-cents vaques.*--Diumenge 26.-Est.-Les nostres tropes iniciaren aquest matí un atac damunt Fuentes de Ebro i aconseguiren ocupar la cota 221, a l'oest del poble i que domina la carretera de Saragossa a Castello, però quinze avions facciosos que bombardejaren l'esmentada cota ens obligaren a abandonar-la. No obstant continua la pressió de les tropes pròpies. L'enemic baté amb la seva artilleria la posició d'Ivot (Osca). Foc de fusell, metralladora i morter al sector de Puebla de Alorton. L'aviació enemic bombardeja Montalban. S'han fet diversos presoners.-Llevant.-Durant la jornada d'ahir, foc de fusell i metralladora al front de Gueña. Les bateries enemigues emplaçades al N.O. de Bezas, canonejaren les nostres posicions. L'aviació facciosa, bombardeja Perales, Pancrudo i Corbaton.-Aviació.-Han estat bombardejades les fortificacions enemigues de Cruceta i Cabezo Pelado i metrallats els nuclis facciosos observats a Lecifena, on restaren incendiats tres camions. Al poble es produïren també incendis.*--Dilluns 27.-Llevant.-L'artilleria pròpia, en el dia (n d'ahir, feu foc sobre grups enemics que treballaven en les fortificacions de les proximitats de Campillo i La Regatilla.-Aire.-L'estació del ferro carril de Fuentes del Ebro i les fortificacions faccioses d'aquest poble foren bombardejades.*--Boltanya, 25.-Continuant l'avanç de les tropes republicanes per la zona nord de la província d'Osca i una vegada més i ultrapassat el poble de Jabarrela, ha estat ocupada la població Orna de Gallego. Els nostres soldats posseïts d'un entusiasme indescriptible, s'han

llançat amb tal decisió que rés no han pogut els reforços rebels que precipitadament s'han enviat des de Jaca i Sabinyanigo. Les nostres tropes s'han apoderat d'abundant material béllic i han fet gran nombre de presoners. Per la zona centre d'aquest front els soldats republicans han ocupat col·locant-se en posicions tan estratègiques, que dominen gairebé del tot Sabinyanigo, i queda només un espai no molt extens per a copar aquest poble, i una zona de terreny considerable. Cada vegada la situació de la plaça forta de Jaca va posant-se més difícil, puix que s'avança sobre ella per dos flancs, de manera que ha d'acabar per ésser completament ineficaz tota la seva fortitud.*--Boltaña, 25.-L'avanç lleial prossegueix Per ell van caient a mans de l'Exèrcit republicà, els reductes en els quals els rebels imposaven el jou terrible inhumà del feixisme. Als èxits registrats en els tres dies d'ofensiva, que portem als fronts del nord de la regió aragonesa, se n'han d'afegir d'altres que justifiquen tots els elogis que hem llançat sobre el braç, la potencialitat i la fe en el triomf que anima l'Exèrcit popular. Després de prendre Jabarrela, retuda per veritable asfíxia, ja que les nostres tropes, després d'estrenyer el seu encerclament deixaren a la marxa del temps la seva rendició, concentrant els seus objectius en la presa de Orna de Gallego, que hagué necessàriament de caure impotent per a resistir la pressió que sobre dita localitat efectuaven les tropes lleials. Es dirigí la nostra activitat sobre el poble de Arto amb la missió d'ocupar el cementiri que els facciosos havien fixat com a una posició de resistència. S'ataca el poble, respectant el pla que tans èxits ens va proporcionant, o sigui un encerclament, extens que permetí reduir després les seves proporcions fins a l'asfíxia dels tossuts defensors de la localitat. Al sector nord d'aquest front, a la vegada altres forces nostres avançaven camí de Asó de Sobremonte, partint del pla Biescas. Asó tampoc no pogué resistir l'escomesa republicana i els seus defensors no s'atreverien a oposar resistència i fugiren a la desbandada els que no es lliuraren. Bates, El Mirador del Abuelo i la Ermita de Sta. Agueda, es rendien també i compregué la tropa facciosa encarregada de la seva defensa, que no hi havia res a fer davant l'empenya republicana. En la seva desmoralització, ni tan sols aprofitaven els rebels les magnífiques condicions ofensives de que estan dotats alguns d'aquests passos, i que, ensems, constituïen llocs estratègics dinnegable importància. Seguí també la caiguda d'Ybar i Lucas, en rodonejar el triomf lleial. Permeté que fossin agafats gran nombre de presoners i una quantitat elevada de material de guerra, del qual cal remarcar el polvorí d'Orna, que assortia tota la zona sud de Jaca. També ha estat agafat a l'enemic una quantitat de bestiar que sobrepassa de sis-mil caps. L'empenya dels soldats republicans, no pogué ésser continguda ni pels esforços que el comandament rebel envia precipitadament de Jaca, ni mitjançant els continus bombardejaments de l'aviació. És clar que els aparells facciosos, per por a ésser abatuts pel foc de les nostres metralladores, hagueren de volar a gran altura, en llançar els explosius no pogueren mai precisar els objectius que els convenia atacar. Però el cert és que en cap moment, les nostres tropes no els consentiren el vol rasant, que podia proporcionar-los resultats positius. Moltes de les bombes llançades pels aparells facciosos caigueren en llurs pròpies línies i contri a sembrar el terror entre els mateixos rebels.*--Boltaña, 25.-En l'ocupació de Jabarrela s'han fet més de tres-cents presoners. El nombre de baixes sofertes pels rebels en les operacions d'aquests darrers dies és crescutíssim, així com el material que caigut al nostre poder. Sense exagerar, pot dir-se que la nostra ofensiva pel Nord de la província d'Osca constitueix un veritable desastre per als facciosos, la moral dels quals serà poc menys que impossible d'aixecar, per moltes que siguin les exhortacions dels caps rebels.*--Bujaraloz, 25.-L'enemic ha atacat les nostres posicions del sector de Zuera i ha estat rebutjat per complet.*--Boltaña, 26.-Ha continuat el victoriós avanç de les tropes republicanes a la part Nord del front d'Aragó. Després de l'ocupació d'Orna, posició importantíssima, la possessió de la qual dona a les nostres tropes el domi-

ni del ferrocarril de Jaca a Osca, i impideix per tant, el tràfic d'explosius de Sabiñanigo a la zona facciosa, les nostres tropes prosseguirán pel Sud l'avang cap a Sabiñanigo, alhora que estenien llur radi d'acció per a quella vassant de la serra d'Odorel. Ensenms les que al nord de Sabiñanigo ocupen posicions dominants de la carretera de Cartirana a Sallent descen diren pel flanc esquerre, estrenyent més el cercle d'aquella població, posició que es feia insostenible per als facciosos. Un simple cop d'ull al mapa d'aquesta regió dona idea de la capital importància de les operacions que hom està efectuant, i l'objectiu de les quals es fàcil d'endevinar. Les operacions s'estan portant a terme per les nostres tropes amb un alt esperit combatiu i amb una moral a tota prova. L'ale de la victòria els anima, i costa molt de contenir-los en llur afany d'assolir nous avanços. Per bé que no es fes res més, i tot fa suposar que hom encara hom farà força més, el que resta fet és ja d'una gran importància, puix que assegura per al servei del nostre poble l'única carretera que per aquesta part del nord de la província d'Osca comunica amb França, car no n'hi ha cap més fins a la de la Vall d'Aran a tot el Pirineu dominat per les forces republicanes, que pugui establir aquesta comunicació internacional.

Nous avanços que hom espera poden obrir noves i importants vies de comunicació, que quedaren assegurades per les fortificacions que s'estan construint a mesura que hom avança i per la naturalesa del terreny que a l'hivern la neu farà inexpugnables. Presoners arribats a Boltanya es mostren sorpresos de l'ofensiva duta a terme per l'exercit republicà, i confessen l'engany en què han viscut fins ara, puix que els havien assegurat que la guerra acabaria el 4 de setembre. També els ha sorpres veure que totes les tropes son espanyoles, quan segons les referències que tenien, la majoria dels combatents que lluitaven per la República eren estrangeres.*

---Dijous, 28.---Front de l'Est.---Al front d'Aragó (Alt d'Aragó), les nostres tropes continuaren ahir el seu avanç i ocuparen el quilòmetre 22 de la carretera de Jaca a El Grado i els pobles de Latres, Laies, San Vicente i Seruè, entre els rius Huerca i Matriz, afluents del Gallego. Més al Sud, després de passar Ibort, conquistaren l'Hermita de Santa Ana, Paco, Matras i altres posicions. L'artilleria facciosa canoneja les línies de Suelta Alta, Monte Oscuro i Collado del Maestro. Les posicions del sector de Fuentes de Ebro, foren també bombardejades per l'artilleria facciosa, així com el poble de Pina. Avui, al sector de Zuera, l'enemic, després d'una intensa preparació artillera, avança protegit per tancs en direcció a les postres posicions de Loma de Enmedio i sobre el Vedado de Zuera. Després d'un considerable malgastament de municions d'artilleria, aconseguí ocupar les posicions cim.*

---Llevant.---Durant la jornada d'ahir, l'artilleria enemiga emplaçada pels voltants de Fuente de San Vicente, canoneja les tropes republicanes que avançaven a La Regatilla i els alts de Marimezquita. Les nostres bateries actuaren contra Terol i els seus voltants. L'aviació facciosa bombardeja Argentes, Lidón i Visiedo.*

---Dimecres 29.---Est.---Al sector de Zuera, les forces republicanes han contraatacat i han recuperat algunes de les posicions de Loma de Enmedio. Les bateries enemigues han hostilitzat les de Paco Matras (Alt, Aragó); amb foc de morter han estat batudes les de l'Hermita de San Pedro. L'aviació facciosa ha bombardejat els voltants de Lleida i Sarinyena i posicions de Camillo i Las Salinas. ---Llevant.---Les nostres bateries han bombardejat un tren i els parapets enemics de Puerto Escandón (Terol). ---Aire*---Les concentracions enemigues situades junt a Val de Abril i les que es descobriren al Barranco Regordin, foren vivament atacades. Més tard, a la mateixa zona, fou atacat Marracos i la Meseta i altures de Portillo, posicions compreses, al front d'Aragó.*

---Resumint, les operacions portades a efecte per l'Exercit republicà al Nord d'Aragó resulta que han passat al nostre poder els següents pobles i posicions: Altos, Allué, Lanave, Orna de Gallego, Acumuer, Yora de Sobremonte, Arto, Jabarella, Sarda, Adena, Ozón, al sud del riu Gallego; i cavin, Biescas, Escuè, Aró de Sobremonte, Oros alto i bajo i Arguisal, al nord del mateix riu. S'ha avançat en una profunditat de vint-i-cinc quilòmetres; i cal remarcar el pas del riu Gallego, que fou portat a cap per un batalló en uns vint-i-cinc minuts. Com que l'atac era portat amb rapidesa, es féu que els matei-

xos artillers facciosos possessin en marca les peces disparant sobre les posicions de Galvin. Cal tenir en compte que en molts moments calgué marxar per pendents d'un desnivell de 25 a 30 per cent. Amb l'ocupació de Biescas i altres pobles immediats, hem aconseguit apoderar-nos de la carretera que per la vall de Tena comunica amb França i ja hem realitzat algunes incursions en direcció a la frontera francesa. Moltes de les forces enemigues que han defensat les posicions rebels, eren de les anomenades "Legionarios de Sanjurjo", molts dels quals eren nois del Nord que hagueren de pensar-ho molt poc per a passarse a les nostres línies. Amb l'ocupació de l'Ermita de San Pedro, Sabiñanigo esta sota el nostre foc de metralladora i adhoc de fusell a les avançadetes que estan situades a un quilòmetre de l'esmentada localitat. Es té el domini del ferrocarril de Sabiñanigo a Jaca; i en ocupar-se Biescas s'ha inutilitzat la fabrica d'energia eléctrica que assortia Sabiñanigo, per la qual cosa la seva industria de guerra no podra servir-se de lesmentada força.*--Dijendres a la tarda poc abans de les sis, uns trimotors facciosos hombardejaren la ciutat de Tarragona. Les bombes dels pirates de l'aire llançades sense objectiu de cap mena contra la ciutat, han causat diverses víctimes entre la població civil.*-- Al mateix dia, aproximadament a les dotze, aparaguéren, sobre la mateixa ciutat de Tarragona, procedents de la mar, dos avions facciosos. La defensa antiaèria i l'aviació lleial aconseguiren fer fugir els avions facciosos, es sirenes d'alarma funcionaren amb gran precisió, i avisaren la població civil perquè es retirés als refugis.*--Dimarts es reuni el Consell de la Generalitat. Comença a les sis de la tarda amb assistència de tots els consellers llevat del d'Economia, senyor Comorera, que es trobava absent de la nostra ciutat. Fou presidit per l'Honorable, senyor Lluís Companys. En les seves declaracions, el Sr. Companys digué únicament que havia estat un Consell normal dedicat especialment a estudiar diversos problemes d'actualitat, i que s'havien aprovat alguns decrets. Preguntat si s'havia tractat de política, respongue que de política s'en tracta molt poc i que quan se n'parla no es diu. El secretari del Consell senyor Sbert, facilita la següent referència: El Consell d'avui, s'ha dedicat especialment a estudiar diversos problemes d'actualitat els quals seran objecte d'ulteriors resolucions. No s'ha entrat en l'estudi de la situació financera a causa de trobar-se absent el conseller d'Economia Sr. Comorera. S'han aprovat els següents decrets: Un decret de Presidència que disposa que els certificats de Treball han d'esser expedits amb la fotografia del titular i segellats pel Departament de Treball i Obres Públiques, mitjansent els requisits que s'esmenten. Un decret del Departament de Cultura creant escoles d'ensenyament primari a Badalona. I un decret de Finances habilitant diversos crèdits extraordinaris a disposició dels Departaments de Governació i Assistència Social i Justícia.*--El dia primer d'Octubre començaran els cursos en els instituts de segon ensenyament. L'ensenyament primari no ha fet vacances aquest istiu continuant normalment les seves classes. Han passat a la Generalitat, les escoles de l'A. Protectora de l'Ensenyança Catalana i els seus mestres han entrat en l'escalafó dels mestres nacionals. Les escoles però, funcionaran depenent dels patronats llurs, que es convertiran en Associacions de Protectors i Amics de les respectives escoles i aquestes Associacions junt amb la Protectora curaran de les despeses de material i local de les escoles, tal com venen obligats a fer els Ajuntaments forans quan sol·liciten una escola de la Generalitat. L'A.P. de l'E.C., serà un organisme tècnic que tindrà cura de l'edició de llibres docents d'ensenyament primari català, amb la qual cosa, serà una realitat la plena estructuració de l'escola catalana.*--La policia continua els escorcolls. Ha trobat en el local del P.S.U. al carrer Provença xamfra Pi Margall, 12 bombes de mà i diverses armes. A la comarca de Girona recollí en una casa solitària, bon nombre de bombes de mà, fusells, mosquetons i 100 corretjams amb la dotació corresponent de municions. Agafa dimecres a Berga, prop de la frontera 22 ciutadans en dos autos que duien 900.000 pessetes i que declararen que anaven a fer una excursió. Així mateix agafa un grup de 24, que volien a -

trayessar la frontera a peu i duien 50 000 pessetes. S'els inculpa d'evasio de capitals.*-- Ha estat racionat el carbo de cok i els tascons de llenya, tal com ho era el carbo vegetal. Es nota escassetat en aquests articles. En general sofrim escassetat de queviures si bé amb tendència a millorar. Actualment el racionament de pa, es de 100 grams per dia i per persona. Hi ha cigrons i mongetes, cosa que no teniem dies enrera. La carn també escasseja, però no ha estat racionada.*-- Vivim fortament l'ambient de guerra. Pels pòbles, autos i veicles, van ocupats pels minyons que acuden als llocs de reclutament de les llevs demanades. Tot son cants i acudits. Marxen a defensar la llibertat i llurs mares s'aconsolen pensant en la Patria. Les ciutats tenen les casernes plenes. Van i venen trens i combois motoritzats, de soldats cap al front. Adhuc els obrers de les indústries de guerra, caldrà que s'allistin en llurs llevs respectives i seran substituïts per dones en les feines llurs.*-- Les incursions dels avions feixistes de Mallorca, sovintegen diàriament per la nostra costa i els del front d'Aragó fan incursions a ciutats i llocs de reraguarda. A Lleida i Serinyena i voltants ultimament en foren víctimes. Un exemple: la nit de dimarts a dimecres, Barcelona tingué dues alarmes; de dos quarts de tres a les quatre i de dos quarts de set-ja clarejava-fins a quarts de vuit. Les bateries aèries i els nostres caces, impediren que els trimotors llencessin bombes damunt el casc de la població. A la una de la tarda, tornaren a sonar els senyals d'alarma perquè volaven avions rebels per la costa catalana en les proximitats de Barcelona. Novament no pogueren volar per la ciutat per la barrera de foc dels nostres antiaeris. A les sis tornaren a xiular les sirenes i l'alarma durà fins a tres quarts de set. Deu minuts després, sonaren de bell nou i s'oïren unes detonacions i els disparats dels nostres antiaeris. Una hora més tard, tornava la llum i la ciutat reprenia el seu tràfec normal. Els avions que intentaren entrar, venien de la costa on havien bombardejat algunes viles perseguïts pels antiaeris i alguns caces i als suburbis de Barcelona fugiren ràpidament vers la mar. La ciutat però resisteix els atacs dels avions italians amb molta serenitat. De dia els viants contemplen pels carrers l'esclat de les bombes antiaeris en l'atzur i la fugida dels avions i tothom repren les seves tasques habituals un cop donat l'avis de seguretat. En l'atac de la una de la tarda, estava reunida la Junta d'Exposicions, sota la presidència del conceller de Cultura, resolent tramits i incidències de la projectada exposició de pintors a Buenos Aires i continua la reunió sota l'amenaça i el canoneig dels nostres antiaeris, fins una estona després de donar la senyal d'allunyament del perill.*-- Dijous 30.- Front de l'Est.- A l'alt Aragó hem ocupat el poble de Susin, al N.O. de Sabiñanigo i la Casa Forestal. La nostra artilleria bombardeja Fuentes de Ebro i obliga a replegar-se unes patrulles enemigues de reconeixement. L'artilleria rebel feu foc de contrabateria. Els facciosos bateren amb morters l'Ermita de San Pedro (Osca) i amb l'artilleria, Cumbre de Artica i posició de Ventorrillo. En altres sectors alguns tiroteigs. Llevant.- En la jornada d'ahir, foc de fusell i rafegues de metralladora a les posicions de Fuente la Artesa i en les de Puerto Escandon. Ocuparem diverses posicions a la falda de Sierra Palomera. La nostra artilleria hostilitza un tren a la sortida de Terol, i bombardeja el poble de Cucund. En altres sectors lleugers tiroteigs. S'han fet sis presoners i han arribat als nostres rengles, vint soldats dels camp facciosos.

Catalans! Escolten tots els dijous de dos quarts de dues a les dues de la nit - hora normal espanyola - les notícies de la vostra terra, que us donarà, per mitjà de l'emissora E. A. Q. d'Aranjuez, la Delegació del Comissariat de Propaganda de la Generalitat de Catalunya a Madrid. Manipeteu targetes postals a la dita delegació, Claudio Coello, 18, Madrid. us seran contestades per ràdio.
--- Feu la màxima publicitat d'aquesta manxeta ---

